



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl soudcem Mgr. Zdeňkem Macháčkem ve věci

žalobců:

a) D.H., narozena dne ■■■
státní příslušnost Ukrajina
bytem ■■■

b) A.H., narozen ■■■
státní příslušnost Ukrajina
bytem ■■■

zastoupen žalobkyní a) jako zákonnou zástupkyní

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 6. 2018, č. j. OAM-19/ZA-ZA11-VL16-2018,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 29. 6. 2018, č. j. OAM-19/ZA-ZA11-VL16-2018, se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Dne 8. 1. 2018 podala žalobkyně za sebe i svého nezletilého syna, žalobce b), žádost o udělení mezinárodní ochrany, k níž dne 16. 1. 2018 poskytla údaje. Uvedla, že se narodila v L., oba žalobci jsou pravoslavní křesťané, nikdy nebyli členy žádné politické strany ani nebyli politicky aktivní, žalobkyně je vdaná, její manžel je státním příslušníkem Ukrajiny a rovněž žádá o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Žalobci na Ukrajině naposledy bydleli ve městě N. v Ivanofrankivské oblasti, do České republiky přicestovali v říjnu 2017 autobusem. O mezinárodní ochranu žalobci žádají poprvé, oba jsou zdraví. Chtěli by žít v České republice společně s matkou žalobkyně, v L. jim rozbili dům, proto nemají kde bydlet. Aby se člověk mohl přestěhovat do jiných částí Ukrajiny, je třeba mít peníze. Na Ukrajině není práce a je tam nedostatek míst pro děti ve školkách.
2. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobkyní proveden rovněž dne 16. 1. 2018. Žalobkyně uvedla, že se synem se z L. přestěhovali do města N. v Ivanofrankivské oblasti, jakmile začala válka. Otčím žalobkyně z Ivanofrankivské oblasti pocházel, žalobci si tam pronajímali dům, žalobkyně střídavě pracovala v supermarketech. Žili zde 3 roky od r. 2014. Posléze majitelka pronajatého domu potřebovala dům pro svého syna, žalobci se přestěhovali do České republiky za matkou žalobkyně. Žalobci v r. 2014 požádali na Ukrajině o pomoc jako přesídlenci, dostávali oblečení, obuv či měsíční peněžitou pomoc, byli v kontaktu se sociální službou. Manžel žalobkyně si po přestěhování do Ivanofrankivské oblasti našel práci, kde vydržel až do odjezdu z Ukrajiny. Žalobkyně zde pracovala jen pár měsíců, jinak byla v domácnosti a pečovala o syna, jelikož míst ve školkách bylo málo, případně byla placená. Když se museli vystěhovat z domu, neměli peníze na pronájem jiného bytu. Vše, co měli, zaplatili za cestu do České republiky a cestovní doklady. Pro žalobkyni bylo obtížné sehnat práci, její matka s rodinou žila v L., s manželem se proto rozhodli, že vycestují do České republiky. Chtějí zde vydělat peníze a nebýt závislí na matce. Do L. se žalobkyně po odjezdu v r. 2014 již nevrátila. Dle sdělení sousedů jejich dům vybuchl. Dle známých a přátel se zde stále střelí a je lepší se nevracet. V návratu na Ukrajinu žalobcům v současné době brání nedostatek peněz. Žalobkyně chce zajistit pro syna kvalitní vzdělání. V prvním roce pobytu v N. někteří lidé žalobce uráželi, považovali je za Rusy, ne za Ukrajince. Po nějaké době se situace zlepšila.
3. Pohovor byl vzhledem k nízkému věku žalobce b) proveden s odkazem na § 23 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pouze s žalobkyní a).
4. Napadeným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobcům mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu. Vycházel přitom především z výpovědi žalobkyně a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z informace MZV ČR č. j. 107318/2017-LPTP ze dne 3. 8. 2017, informace MZV ČR č. j. 110105/2014- LPTP ze dne 1. 8. 2014, informace

OAMP – Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, ze dne 22. 1. 2018, zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině v období 16. 2. až 15. 5. 2017 ze dne 13. 6. 2017, výroční zprávy Freedom House - Ukrajina ze dne 5. 2. 2018, výroční zprávy Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018 a z výroční zprávy Amnesty International 2018 – Stav lidských práv ve světě – Ukrajina ze dne 22. 3. 2018. Žalovaný nezjistil žádný důvod pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14 zákona o azylu. Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně jako jeden z hlavních důvodů žádosti o mezinárodní ochranu označila snahu o legalizaci svého a synova pobytu v České republice, neboť se jako rodina dostali do problémů se ztrátou levného bydlení a zaměstnání ve městě N.v Ivanofrankivské oblasti, současně v České republice žije matka, sestra a babička žalobkyně.

5. Protože nebyly naplněny důvody pro udělení azylu, žalovaný posuzoval, zda žalobci splňují důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Konstatoval, že žalobkyně neuvedla a ani žalovaný nezjistil žádné skutečnosti, na jejichž základě by mohla žalobkyni hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu. Nezjistil ani žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by žalobci byli na Ukrajině vystaveni skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení.
6. Žalovaný rovněž posuzoval, zda by žalobcům na Ukrajině hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Citoval m. j. z informace OAMP, Ukrajina: Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, ze dne 22. 1. 2018, z níž vyplývá, že v současné době přetrvává napjatá situace pouze na východě Ukrajiny, bezpečnostní incidenty se soustřeďují na linii dotyku a podle vládních i nevládních zpráv k nim v letech 2015 a 2016 nedocházelo nikde mimo Luhanskou a Doněckou oblast. Žalovaný nerozporuje existenci ozbrojeného konfliktu na východní Ukrajině, poukazuje však na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, podle kterého je při posuzování hrozby vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu nutno aplikovat třístupňový test. Na Ukrajině neprobíhá totální konflikt, v němž by byl vystaven nebezpečí každý civilista, zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze v Doněcké a Luhanské oblasti na východě Ukrajiny při hranicích s Ruskem. Žalobci sice pocházejí z Luhanské oblasti, ale už od roku 2014 tam nepobývali, kromě rodičů manžela žalobkyně tam nikoho nemají a nejsou nuceni se tam vracet. Žalobci využili možnosti usídlit se v Ivanofrankivské oblasti nezasazené konfliktem, možnosti stěhování jsou na Ukrajině standardní. Dle zjištění žalovaného existují ve vztahu k vnitřně přesídleným osobám programy a legislativní opatření, byl schválen zákon o zajištění práv a svobod vnitřně přesídlených osob. Zároveň neexistuje důvod se domnívat, že by se konflikt rozšířil do dalších částí země. Žalovaný proto uzavřel, že na Ukrajině neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno ve vztahu k žalobcům pokládat za hrozící vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

7. Protože dle žalovaného není vycestování žalobců v rozporu ani s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu §14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, když žalobci mohou svůj rodinný život realizovat v bezpečných oblastech své země, nejsou splněny podmínky udělení doplňkové ochrany dle § 14a žalobcům. Závěrem žalovaný konstatoval a zdůvodnil, že žalobci nesplňují ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu, a doplňkovou ochranu jim neudělil.
8. Rozhodnutí žalovaného napadli žalobci včasnou žalobou. Namítali, že žalovaný porušil § 14a zákona o azylu a dále § 3 a § 50 odst. 2, 3, 4 správního řádu. Žalobci se domnívají, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem, v důsledku čehož nesprávně aplikoval § 14a zákona o azylu. Žalobcům měla být udělena doplňková ochrana podle § 14a odst. 1 a 2 písm. c) zákona o azylu, neboť jim hrozí nebezpečí vážné újmy spočívající ve vážném ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalobci nesouhlasí s posouzením hrozícího nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobci nerozporují hodnocení žalovaného, že ozbrojený konflikt neprobíhá na celém území Ukrajiny, podmínku existence hrozby vážné újmy je však možno naplnit i ve vztahu k určité části území země původu žadatele o mezinárodní ochranu. Žalobcům taková újma hrozí ve vztahu k městu L., odkud v r. 2014 uprchli. V r. 2015 zde byl zničen jejich dům a v současné době se ani nemají kam vrátet. Žalovaný přitom nerozporoval, že žalobci pocházejí z L. O špatné bezpečnostní situaci na východě Ukrajiny včetně negativního dopadu na civilní obyvatelstvo hovoří řada zpráv mezinárodních organizací a orgánů, jakými jsou např. UNHCR, Human Rights Watch, United Nations Human Rights Monitoring Mission in Ukraine, Amnesty International či International Crisis Group. O tomto tématu informují světová i česká média.
9. Dle žalobců je v dané věci stěžejní otázkou možnost vnitřního přesídlení žalobců z L., odkud pocházejí, do jiné oblasti Ukrajiny. K tomu poukazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, dle něž je při posuzování možnosti vnitřní ochrany nezbytné hodnotit především reálnost, přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Žalobci rovněž odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, podle něž by měl správní orgán vzít v potaz, zda je jiná část země pro žadatele dostupná, zda je přesun do jiné části země účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti, zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. UNHCR poukazuje na nutnost posoudit řadu faktorů včetně osobní situace žadatele a toho, zda by jedinec mohl po přesídlení žít bez nepřiměřeného příkoří v oblasti přesídlení. Žalovaný nevzal v potaz problémy, kterým vnitřně přesídlené osoby na Ukrajině čelí, přestože je žalobkyně již během pohovoru popsala. Nárok na peněžitou pomoc 400 hřiven na osobu mají pouze vnitřně přesídlené osoby, které pracují. Najít si práci však bylo velmi obtížné, stejně jako najít finančně dostupné bydlení. Za bydlení v domě, kde žalobci bydleli od r. 2014, platili pouze služby, nikoli nájem. Sociální byty pro vnitřně přesídlené osoby na Ukrajině neexistují. Žalobkyni se rovněž v N.

nepodařilo najít pro syna místo ve školce. Dalším problémem, který žalobkyně při pohovoru zmiňovala, byla diskriminace přesídlených osob ze strany místních obyvatel. Žalobci byli označováni za separatisty. Popsaná situace vnitřně přesídlených osob plyne ze zprávy UNHCR ze září 2015. Žalovaný k těmto skutečnostem hovořícím ve prospěch žalobců nepřihlédl, čímž porušil § 50 odst. 3 a 4 správního řádu.

10. Žalobci dále uvádějí, že uplatňování novely ukrajinského zákona o zajištění práv a svobod vnitřně přesídlených osob v praxi není dostatečné, pomoc není vždy reálně dosažitelná. Příslušné ukrajinské orgány nepodnikly dostatečné kroky k zajištění bydlení pro vnitřně přesídlené osoby. Nedostatek pracovních příležitostí a slabá ekonomika nutí mnohé přesídlené osoby žít v neuspokojivých podmínkách, jako jsou kolektivní centra a jiná dočasná ubytování. V důsledku toho, že vnitřně přesídlené osoby jsou zbavené politických práv, podléhají pravidelným kontrolám úřadů a čelí nepřiměřeným těžkostem při přístupu k veřejným službám, jsou vystaveny riziku, že se ve společnosti stanou marginalizovanou skupinou osob. Žalovaný nezohlednil skutečnost, že žalobci mají na území České republiky blízké příbuzné, kteří jim mohou pomoci. Takovéto vazby naopak na Ukrajině nemají. V době podání žaloby byla žalobkyně v 7. měsíci těhotenství se stanoveným termínem porodu 5. 10. 2018. Ani proto po ní nelze požadovat návrat na Ukrajinu. Aby bylo možno požadovat institut vnitřního přesídlení za efektivní, je nutné, aby jim nedošlo k extrémnímu zhoršení sociálního a ekonomického postavení žalobců, kterým má být zajištěn náležitý standard lidského žití. V případě žalobců by však ke zhoršení sociálního a ekonomického statusu mohlo dojít. Žalobci se proto domnívají, že splňují podmínky pro udělení doplňkové ochrany a navrhuji, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
11. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě, které předložil spolu s originálem správního spisu, s žalobními námitkami nesouhlasil a navrhoval, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítnul. Žalovaný se nedomnívá, že by porušil žalobci uváděná ustanovení zákona o azylu a správního řádu, žalobní námitky považuje za obecné a plně odkazuje na napadené rozhodnutí. Při posouzení věci vycházel z výpovědi žalobkyně a několika nezávislých zdrojů o situaci na Ukrajině. Žalobci teprve v žalobě široce argumentují informacemi a zprávami o bezpečnostní a politické situaci na Ukrajině, přestože v řízení před žalovaným této možnosti nevyužili. Žalovanému za této situace nevznikla povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, má žalovaný povinnost zjistit skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žalobci v průběhu správního řízení uvedli. Řízení bylo vedeno standardním způsobem, žalobkyně byla dotazována na důvody opuštění země, využila i možnosti státní pomoci přesídleným osobám v zemi původu, rovněž si našla zaměstnání. Žalobkyně nevyužila možnost seznámit se s podklady rozhodnutí. Institut mezinárodní ochrany nelze dle judikatury chápat jako jeden z prostředků legalizace pobytu cizince na území České republiky. Právě toho se však žalobci snaží dosáhnout, což žalobkyně ve správním řízení jako důvod podané žádosti uvedla. Na Ukrajině nepanuje totální

konflikt, žalobcům v případě návratu nehrozí nebezpečí vážné újmy. Žalobci sice pocházejí z města L., avšak už od r. 2014 tam nepobývali, nikoho tam nemají a nejsou nuceni se tam vracet. Na Ukrajině existují legislativní opatření a programy zaměřené na vnitřně přesídlené osoby, jichž mohou žalobci využít.

12. Krajský soud po zjištění, že napadené rozhodnutí je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a žaloba byla podána v zákonné lhůtě, tj. dle § 32 odst. 1 zákona o azylu před uplynutím patnácti dnů od doručení napadeného rozhodnutí žalobci, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které vydání tohoto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Pokud žalobci poukazovali na nedostatečně zjištěný skutkový stav, odkazuje krajský soud na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. na rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 48, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 - 63, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 - 42, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67, či ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008 - 66, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS. Podle zdejšího soudu byl skutkový stav věci zjištěn v intenzitě nevyvolávající důvodné pochybnosti. Žalovaný se dostatečně zabýval důvody, pro které žalobkyně požadovala udělit mezinárodní ochranu. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu jsou to právě žalobci, kdo v azylovém řízení určuje a svými tvrzeními vymezuje směr dalšího postupu správního orgánu rozhodujícího o žádosti o udělení mezinárodní ochrany tím, že pravdivě vylíčí všechny důvody, které je vedly k opuštění země původu, a jen na žalobcích je, jaké důvody v žádosti a následném pohovoru uvedou. Jen důvody žalobci uvedenými je pak správní orgán povinen se zabývat, neboť by bylo zcela proti smyslu a účelu azylového řízení, aby správní orgán, potažmo soud, posuzoval důvody jiné, žalobci nesdělené, zvláště když správní orgán dal žalobcům dostatečnou možnost uvést všechny důležité skutečnosti na podporu jejich žádosti o udělení azylu, což z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany jasně vyplývá.
14. Mezi účastníky navíc není zásadního sporu ohledně skutkového stavu věci. Žalovaný své rozhodnutí vystavěl na tom, že ozbrojený konflikt probíhá pouze na východě Ukrajiny, konkrétně v Doněcké a Luhanské oblasti. Žalobci sice pocházejí z Luhanské oblasti, nicméně před vycestováním do České republiky žili již od r. 2014 po dobu tří let ve městě N. v Ivanofrankivské oblasti, kde je situace stabilní, konflikt zde neprobíhá. Tyto skutečnosti plynou i z tvrzení samotné žalobkyně. Rozkol v názoru účastníků řízení spočívá v hodnocení toho, zda návratem na Ukrajinu hrozí žalobcům nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1, 2 zákona o azylu. Stěžejní žalobní bod totiž spočívá v tvrzení, že žalobcům v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Ani vnitřní

přesídlení mimo Luhanskou oblast by situaci žalobců dle jejich mínění adekvátním způsobem nevyřešilo.

15. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

16. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje
 - a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

17. Soud konstatuje, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný se možnými důsledky návratu žalobkyně do vlasti podrobně zabýval. Soud má za správný závěr žalovaného, že u žalobců nebyla shledána hrozba nebezpečí vážné újmy ve smyslu citovaného § 14a odst. 2 zákona o azylu. Pokud se jedná o závěr správního orgánu o nesplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, Nejvyšší správní soud se v minulosti několikrát zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (srov. např. usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 - 28, ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015 - 24, ze dne 11. 2. 2016, č. j. 9 Azs 287/2015 - 20 či ze dne 10. 11. 2016, č. j. 10 Azs 189/2016 - 39). Zhoršená bezpečnostní situace panuje ve dvou oblastech z celkového počtu 24, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena. Konkrétně se jedná o Doněckou a Luhanskou oblast. Ve zbytku země je bezpečnostní situace stabilní a občané Ukrajiny své případné aktuální potíže řeší přestěhováním se v rámci země. Nelze proto tvrdit, že každý, kdo pochází z východní části Ukrajiny, resp. z Luhanské či Doněcké oblasti zasažené ozbrojeným konfliktem, má automaticky nárok na doplňkovou ochranu z důvodu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Žalovaný dostatečným způsobem zjistil a popsal, že na Ukrajině neprobíhá takový konflikt, který by mimo dvě uvedené oblasti ohrožoval civilisty ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Správně pak poukázal na to, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, zformuloval třístupňový test, přičemž v případě žalobců není splněna podmínka, aby žadatel o mezinárodní

ochranu byl v souvislosti konfliktem v zemi původu vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí.

18. Pokud jde o možnost vnitřního přesídlení, žalobci sami poukázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74. Zde Nejvyšší správní soud vycházel ze závěrů formulovaných již ve svém rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, a konstatoval, že existují čtyři kritéria pro posouzení možnosti vnitřní ochrany: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti; a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Jak žalobci správně uvedli, tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně.

19. V daném případě jsou dle názoru soudu všechny uvedené podmínky splněny, což je závěr, k němuž zjevně dospěl i žalovaný. Splnění podmínek plyne především ze skutečnosti, že žalobci sami, dle výpovědi žalobkyně, před vycestováním do České republiky možnosti přesídlení v rámci Ukrajiny využili a po dobu tří let žili ve městě N. Je tedy zjevné, že jiná část Ukrajiny byla pro žalobce dostupná, přesunem se žalobci vyhnuli konfliktu ve východní části země, z tvrzení žalobkyně nevyplynulo, že by žalobci měli být z jakéhokoli důvodu nuceni k navrácení do původní oblasti ani to, že by ochrana v Ivanofrankivské oblasti nesplňovala minimální standard ochrany lidských práv. Nic takového pak nevyplyvá ani ze zjištění žalovaného. Sama skutečnost, že zejména v prvním roce pobytu žalobců v N. trpěli žalobci ústrky ze strany místních obyvatel, kteří je považovali za separatisty, nezakládá pochybnosti o minimálním standardu lidskoprávní ochrany v místě. Sama žalobkyně ostatně v pohovoru uvedla, že po čase již byla situace v pořádku, věci se vyjasnily, když i z médií měli lidé možnost zjistit, jak situace vypadá. Ze zjištění žalovaného i výpovědi žalobkyně rovněž plyne, že Ukrajina vyvíjí snahu o pomoc přesídleným obyvatelům, kterou rodina žalobkyně v podobě oblečení, obuvi či měsíční peněžité pomoci čerpala. Skutečnost, že tato pomoc není vždy považována za dostatečnou či efektivní, neznamená nerespektování minimálního standardu ochrany lidských práv a není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům. Z žádných zjištění žalovaného nevyplynulo, že by přesídlené osoby na Ukrajině byly zbaveny politických práv, žalobci ostatně ve správním řízení nic takového netvrdili.

20. Z žádosti o mezinárodní ochranu a z provedeného pohovoru s žalobkyní vyplývá, že důvody k vycestování žalobců do České republiky byly zejména ekonomické. Manžel žalobkyně měl v N. práci, žalobkyně byla po většinu času se synem v domácnosti. Práce se sháněla obtížně, bylo málo míst ve školkách. Poté, co žalobci ztratili možnost dosavadního bydlení v N., rozhodli se vycestovat do České republiky, kde žije matka žalobkyně, jež žalobcům finančně pomáhala. Soud nepochybně, že ekonomická situace žalobců se poté, co byli nuceni opustit L. a dům, v němž zde žili, byl dle jejich informací zničen, patrně zhoršila. Nelze však

očekávat, že by se poměry žalobců pouhým vycestováním do České republiky významně změnily. Důvodem obtížné situace žalobců je především konflikt na východní Ukrajině, nikoli neakceptovatelné životní podmínky v Ivanofrankivské oblasti, kde žalobci mezi lety 2014 až 2017 žili. Nedobrá ekonomická situace žalobců sama o sobě není relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu. Soud zdůrazňuje, že udělení mezinárodní ochrany je pouze specifickým způsobem legalizace pobytu na území České republiky, a to z přesně vymezených důvodů; v ostatních případech je však nutno vycházet z režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů. Azylovým řízením nelze nahradit smysl a účel úpravy obsažené v zákoně o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoli však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodu upravených v zákoně o azylu.

21. Ani skutečnost, že matka žalobkyně, případně další příbuzní, mají povolen trvalý pobyt v České republice, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům. Soud odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č. j. 1 Azs 84/2015 - 24, v němž tento soud konstatoval, že „*ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu nevylučuje, že by zásah do rodinného a soukromého života cizince mohl představovat, a to ve velmi výjimečných případech, důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Bylo by to možné např. v případech, kdy by si žadatel vytvořil na území České republiky takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky (srov. rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, a ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 - 92). Každé vycestování cizince, a to zvláště v případě jeho předchozího dlouhodobého pobytu v České republice, může obecně představovat zásah do jeho rodinného a soukromého života. Nicméně zákon o azylu poskytuje ochranu až v případech nepřiměřeného zásahu.*“ Podle citovaného rozhodnutí se však nejedná o nepřiměřený zásah, může-li cizinec a jeho rodina vést svůj soukromý a rodinný život v jiné zemi, například v domovském státě. Skutečnost, že cizinec nemá v zemi původu žádné zázemí a nemůže spoléhat ani na pomoc svých příbuzných, sama o sobě neodůvodňuje udělení žádné z forem mezinárodní ochrany (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2014, č. j. 5 Azs 22/2013 - 31, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 Azs 167/2016 - 25). V případě žalobců nebylo ničím prokázáno, že by nemohli budovat své rodinné zázemí v zemi původu, když manžel, syn, ale i matka a otčím žalobkyně, kteří na území České republiky pobývají na základě trvalého pobytu, jsou ukrajinskými státními příslušníky. Tchán a tchýně žalobkyně pak žijí na Ukrajině. Ani skutečnost, že žalobkyně byla v době podání žaloby těhotná, krajský soud nepřijal jako relevantní. Tím, že žalobkyni nebyla udělena mezinárodní ochrana, nebylo porušeno její právo na respektování soukromého a rodinného života, neboť Česká republika není povinna respektovat volbu osob, které nejsou jejími státními příslušníky, ohledně země jejich pobytu a umožnit jim přenést si soukromý život na území daného státu. Azylově relevantní není

ani nedostatek míst v ukrajinských školách nebo snaha žalobkyně o zajištění lepšího vzdělání pro syna.

22. Soud proto uzavírá, že v řízení nebylo zjištěno, že by žalobcům návratem na Ukrajinu hrozila vážná újma dle § 14a zákona o azylu. Z tohoto důvodu nejsou splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany žalobcům. Žalovaný v návaznosti na tvrzení žalobců odpovídajícím způsobem zjistil skutečný stav věci, k čemuž si opatřil dostatek podkladů. Přihlédl i k v žalobě označeným skutečnostem, z nichž žalobci dovozovali splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný tyto skutečnosti nepominul, pouze v nich, na rozdíl od žalobců, důvod pro udělení doplňkové ochrany nespatořoval. Skutečnost, že žalovaný vyhodnotil zjištěné skutečnosti odlišně od představ žalobců, neznamená, že se žalovaný s takovými skutečnostmi nevypořádal. Žalovaný se rovněž nemohl vypořádat s nejrůznějšími zprávami označenými v žalobě, neboť ve správním řízení žalobci na takové zprávy vůbec nepoukázali.
23. Žalobci se svými námitkami neuspěli. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
24. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměli úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 16. listopadu 2018

Mgr. Zdeněk Macháček
soudce